

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„Koroški Slovenec“,
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26/L.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26/L.

List

za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.

Stane četrtletno: K 10.000

Za Jugoslavijo

četrtletno: Din. 25.

Posamezna številka 1000 kron

Leto IV.

Dunaj, 5. novembra 1924.

Št. 45.

Deželnemu glavarju Schumyju v spominsko knjigo.

Dne 12. oktobra t. l. se je obhajala v Pliberku obletnica plebiscita. Nismo nevoščljivi, da se vršijo take slavnosti — naj imajo Nemci in naši posilnemci svoje veselje in svoj dirindaj, kakor jim ljubo! — ni nam pa vseeno, če ob takih prilikah nastopa tudi deželni glavar in govori vse drugače kakor pravično in miroljubno. Ne bomo tukaj navajali vsebine njegovega govora, ki ga je imel v Pliberku. Samo en stavek povzamemo z njega: „Kdor se ne more živeti v naše razmere (kakor jih Heimatdienst narekuje!), lahko strese prah raz svojih čevljev in gre, kamor ga vleče srce (t. j. v Jugoslavijo)!“ To so besede deželnega glavarja, namenjene seveda tistim koroškim Slovencem, ki še ne marajo zatajiti svoje matere.

Tako torej! Mi Slovenci naj se kratkoma mirno živimo v te naše turške razmere tukaj na Koroškem! Mi naj mirno požiramo te vnebovpijoče krivice na narodnem, šolskem, cerkvenem in gospodarskem polju! Naj mirno gledamo, kaj se počenja z našim ljudstvom, naj mirno gledamo, kako gladujejo naši učitelji, naj mirno gledamo kako preganjajo naše duhovnike, naj mirno gledamo kako preganjajo naše najemnike, kako se tlači našega kmeta, da bo kmalu šel s trebuhom za kruhom! Naj mirno gledamo kaj počenjajo oblasti in sodnije s Slovenci! Naj mirno rpimo, kako se potujčujejo v naših šolah naši ljubi, dragi otroci! Naj mirno pustimo, kako nam jemljejo faro za faro in jih zasedajo z nemškimi duhovniki! Naj se hladno odpovemo besedi božji in tolažilom sv. vere v domačem jeziku! Naj mirno gledamo, kako se nam krči od leta do leta narodna meja, kako se trga kos za kosom od telesa našega naroda! To naj vse mirno in molče prenašamo! Če tega ne storimo in po svoji dobri navadi tudi nikdar storiti ne moremo, ker imamo v svojih prsih srce, ki še ni zadušilo v sebi vsa naravna in človeška čustva, če se ne vržemo naravnost Nemcem tja pred noge in jim rečemo: „Tu smo, pohodite nas!“, tedaj pa smo iredentisti,

hujskači, „landfremde Hetzer“ in bogve kaj še; tedaj pa pride sam deželni glavar in veli: „Če niste zadovoljni, pa idite!“

Tako govori deželni glavar, ki bi imel biti v deželi to, kar je glavar v družini, vsem dober in pravičen oče! Namesto tega pa nas goni iz naše domače dežele. Kakšen glavar pa je to? Tako bi mogel nastopati kvečjemu kakšen turški paša, pa ne izvoljeni koroški deželni glavar. Kaj pa bi rekli o očetu, ki bi neusmiljeno mlatil in pretepal po krivici svoje otroke, potem pa, če bi se pritožili nad toliko sirovostjo, bi jim rekel: „Če niste zadovoljni, pa idite!“ To bi bil tiran, pa ne oče, kajmeda?

Sveta dolžnost deželnega glavarja je, urediti razmere v deželi tako, da se bomo mogli v nje tudi res živeti! Sveta dolžnost deželnega glavarja je, skrbeti za to, da dobimo šole, kakoršne zahtevamo in kakoršne nam gredo po božjem in človeškem pravu; skrbeti, da se vrnejo naš slovenski koroški duhovniki, ki jih tako krvavo potrebujemo, ter naši slovenski učitelji; skrbeti, da bodo tudi naše neznosne gospodarske razmere že enkrat urejene; skrbeti, da se izpolni slovesna obljuba koroškega deželnega zbora iz leta 1920, da namreč postanemo politično in kulturno enakopravni z našimi nemškimi sodeželani, ne pa goniti nas iz dežele.

Vi pravite: „Kdor se ne more živeti v te razmere, naj gre!“ Mi pa Vam povemo z vso odločnostjo: Ne! Mi ne gremo! Mi ostanemo tu domačini in ljubimo to svojo rodno koroško zemljo bolj kot vsi Vaši „heimatentreue“ podrepniki — renegati. Naj gredo rajše drugi, ki ne spadajo sem, kakor n. pr. okrajni glavar, Kočevar Friedl, ki nam hoče sedaj po raznih „vertraulich“ odlokih celo zabraniti naročevanje in čitanje slovenskih verskih časopisov kakor „Bogoljuba“ in „Vrtca“ ter stika po svojih žandarjih za njimi kot za kakšnimi veleizdajniškimi spisi. To so pravi „heimatfremde Hetzerji“! Ti slišijo čez mejo ne pa mi, ki smo tu doma. Take in enake „Unfriedne“ pošljite, g. deželni glavar, tja nazaj, odkoder so prišli, pa bo mir v deželi!

Vprašamo Vas še končno: Kako se ujema to z dostojanstvom deželnega glavarja, da hodi okrog po deželi in govori na shodih kot navaden izzivač, Vi, ki bi morali po svojem poklicu vendar delati za mir in spravo med obema narodoma v deželi? Prav ima „Arbeiterwille“, če Vam predbaciva to kot skrajno nedostojnost. Svetujemo Vam, da se greste k socialdemokratom učiti narodne pravičnosti. Socialdemokrati, če so tudi naši verski nasprotniki, imajo vendar več pravičnostnega čuta v sebi kot Vi in pa Vaši zavezniki od krščansko-socialne stranke, ki tudi kaže tem manj krščanstva v dejanju, čim več ga ima na programu.

V Vašo odkritosrčnost in pravičnost, gosp. Schumy, nismo nikoli prav verjeli. Vi ste ja bili predsednik Heimatdiensta! Metode tega društva so pi bile nasiljenje in izšpijoniranje Slovencev. In kaj se godi danes pri nas v deželi? Deželni glavar nastopa javno proti Slovencem in oblasti izdajajo in dobivajo „vertraulich“ poročila o Slovencih! Ali ne smrdi to po Polizeirežimu?

Širimo slovensko-katoliški fisk.

Vsak, kdor se zanima za javno življenje, ve, da je časopisje sila, ki dela javno mnenje. Zato se tudi vse stranke trudijo, spraviti med ljudstvo svoje liste, da tako širijo svoje ideje. Koroški Slovenci živimo na mejniku dveh narodov: slovenskega in nemškega in oba naroda imata na nas velik vpliv. Prvi hoče, da mu ohranimo zvestobo, ker mu naravno pripadamo, drugi hoče, da svoje slovensko pokolenje zatajimo in se ponemčimo. Zato smo koroški Slovenci izpostavljeni neizprosni boju: biti ali nebiti. Nemci so mislili, da so nas s plebiscitom končno veljavno porazili in so tudi bili prepričani, da pri volitvah ne bomo več samostojno nastopali kot narodna in politična stranka. Toda varali so se! Takoj ko je plebiscit minil in je nemška podivjanost nekoliko pone-

PODLISTEK

Kovač Franc:

V hotelu.

Sedel sem okrog poldne na verandi v kotu tako, da sem imel razgled po celem omizju. Polagoma sem pil vrček piva in pušil cigareto ter motril družbo. Rad opazujem ljudi v njihovih kretnjah. Polagoma in komodno so prihajali, zložno odlagali suknje in izbirali sedeže gospodje in dame. Brzonogi pikolo je polagal na mize jedilne liste. Gostje so jih jemali v roke in s kritičnim očesom izbirali jedila. Poznalo se jim je, da slabega niso navajeni. Urni natakariji so se okretno vrtili okrog miz, donašali jedila in odnašali prazne posode.

Pri mizi, meni nasproti je sedela elegantno oblečena gospa z nališpano hčerko.

Prihiti natakariji in lahno se priklonivši, vpraša:

„Želite milostljiva?“

Gospa naroči za se in vprašuje hčerko, kaj da hoče kositi, a nobena, na jedilnem listu označena jed ji ni po volji. Videti je bilo, da je otrok razvajen.

„Juhe ne maram.“

„Kaj pa, hočeš meso s prikuho?“

„Ne, nisem lačna.“

„Hočeš pečenko?“

Deklica malomarno prikima z glavo, igrajoč se s pompaduro.

Mati ji razreže prinešeno pečenko. Deklica se nekaj časa sili z njo brez apetita, a nima teka. Se je videlo, da jo je kratkovidna mati celo dopoldne krmila s cukrčki in slaščicami. Ujedala se je nekaj časa, premetavala in izbirala kosce, a ni ji dišalo. Slednjič položi vilice na mizo in porine krožnik od sebe.

„Zakaj ne ješ? Jej, da ne boš lačna!“

„Mami, ne bom jedla pečenke, kupi mi rajši torto!“

„Tudi torto dobiš, le pečenko poprej snej!“

„Ne bom, mami, pečenka ni dobra, kupi mi torto!“

„Na, tu imaš bonbončke, pa pečenko snej!“

„Ne, jih nočem, saj sem jih celo dopoldne jedla,“ in jih jezno porine od sebe.

In jaz sem si mislil, otrok je presit.

Po verandi je hodil od mize do mize velik pes ter prežal na ostanke in kosti, katere so gostje metali pod mizo. In kot da bi vedel, kje da je največ dobiti, je instinktivno prišel k deklici in jo nepremično gledal z velikimi očmi.

„Mami, jaz bom dala pečenko psu.“

In zmetala je kos za kosom vso pečenko psu, ki jo je hlasno pojedel.

In nestrpno je zacepetala z nožico ob tla:

„Mami, jaz hočem torto.“

Videl sem, da deklica ni vajena ubogati. Otrok ukazuje, a zaslepljena mati uboga. Česar ne doseže s silo, dobi z jokom.

„Irma, ne bodi tako razposajena, saj nisi doma.“

„Torto mi daj!“

Slednjič mati izpolni zahtevo svojeglavnega in trmastega otroka in natakariji prinese zahtevano torto. A tudi s to se je tako počasi oblizovala, da sem si mislil, da otrok še ni bil nikdar lačen.

Zunaj ob ograji pa je s hrepenečimi očesi zrl na obedujoče goste reven deček v raztrgani obleki, bosonog. Na bledem licu se mu je videlo, da trpi večkrat glad in pomanjkanje. S kakšno slastjo bi on zaužil to, kar razvajeni in presiti otrok poriva po krožniku in daje psu!

Zakaj je tako na svetu? Zakaj živi nališpani otrok v obilici in razsipnosti, a ubožec še ni danes mogoče nič toplega zaužil? Ali je potem čudno, da divja dandanes po svetu tako oster razredni boj?

Plačal sem in odšel s tužnimi mislimi o bogatinu in ubogem Lazarju.

hala, so koroški Slovenci zopet začeli stopati z vso življensko silo na dan. Geslo nam je bilo: Slovensko ljudstvo ohraniti zvesto narodu in versko značajno.

Zdaj pa nastane vprašanje, kako bomo vse to najlažje dosegli? Ker imajo Nemci vso politično moč in oblast v deželi in so tudi napravili končni sklep, da nas hočejo narodno uničiti, zato nam ne dajo in nam tudi iz proste volje ne bodo dali slovenskih šol. Ker pa narod brez šol ne more obstojati, je treba, da mi sami poskrbimo za pouk naše mladine in sicer z dobrim slovenskim tiskom. Kako?

Vsak zaveden koroški Slovenec je v imenu solidarnosti zavezan, da naroči za svojo družino „Koroškega Slovenca“ in ga tudi redno plačuje. Poleg „Koroškega Slovenca“ bi moral biti v vsaki družini še „Bogoljub“ in „Naš dom“. Ti listi so zmožni naše ljudstvo versko in нравno vzgojiti. Za naše otroke pa prideta v poštev „Vrtec“ in „Angelček“. Zdaj bo pa morebiti kdo rekel, da so lepe besede, ki jih pišem, toda kako pa bomo vse to izvedli in kje dobimo zato potrebna sredstva? Vidiš, prijatelj, tukaj tiči tista ost, vsled katere pišem danes te besede. Med našim ljudstvom bi se dalo prav veliko listov razširiti, ko bi imeli v vsaki župniji vsaj enega, ki bi razumel širiti slovenski tisk in bi imel zato veselje. Naj povem dva slučaja. Nek 18leten fant je naročil 50 izvodov Koledarčkov družbe sv. Petra Klaverja in v par dneh se jih je znebil. Nek drug rodoljub je naročil 60 izvodov „Bogoljuba“, ljudem se je list prikupil in ga še zmiraj naročajo.

V vsaki župniji ali izobraževalnem društvu bi morali imeti tiskovni odsek, ki bi širil slovenski tisk; eden, glavna oseba, ki bi pisal, naročal in pošiljal denar, par drugih, ki bi mu pomagali pri agitaciji in bi pobirali naročnino. V tiskovni odsek spadajo v prvi vrsti osebe, ki imajo srčnost in veselje za razširjenje dobrega tiska, ki ne iščejo pri vsem tem lastnega dobička in časti, ampak so požrtvovalni za dobro reč. Znati morajo potrpati na srca rodoljubov, od katerih upajo, da bodo žrtvovali večje vsote. V vsaki župniji se nahajajo ubožni ljudje, mladi fantje in dekleta, ki nimajo denarja, da bi list naročili, pa so brihtni, razumni in nadarjeni in bi list radi brali, pa ga ne morejo kupiti. Vsem tem osebam je treba list naročiti zaastonj. Zato pa morajo žrtvovati tisti, ki so premožni malo večje vsote. Saj denar, katerega darujejo za dober tisk, ni proč vržen, ampak bo donašal dobre obresti.

Pomisliti je treba, koliko se danes izda po nepotrebnem za alkohol, ko bi se le en del tega daroval za slovenski tisk, kaj bi vse dosegli. Nemci imajo sicer vso oblast v rokah, toda mi pa imamo ljudski jezik. Da pa ta naša slovenska govorica ne bo utihnila, se mora vse naše narodno delovanje osredotočiti na razširjenje slovenskega tiska. Vse bralce, ki imajo dobro voljo, prosimo, da te vrstice proučijo in gredo iz ljubezni do naše mladine na delo.

POLITIČNI PREGLED

Državni zbor je v svojem zadnjem zasedanju spremenil pravila Narodne banke. Ob tej priliki je finančni minister odgovarjal opoziciji na tozadevno vprašanje, da je napravila država z že v promet stavljenimi šilingi dober gšeft, čeravno so romali v judovski žepe, ker se je tedaj srebro poceni kupilo, šilingi pa so več ali manj vendar ostali v državi, sedaj pa je cena srebra zelo poskočila, da se je dolg države Narodni banki zelo zmanjšal. Mnogo se je govorilo tudi o veljavnosti civilnih zakonov. Državnemu zboru se v kratkem predloži osnutek zakona o znižanju splošnega pridobitnega davka.

Avstrija. Nekako boječe prihajajo v javnost vesti, da se vladi majo tla ter se nahaja v krizi in da bodo kmalu zopet nove volitve. Vesti se sicer ne potrjujejo, vendar popolnoma brez podlage ne bodo. — Železničarji so začeli zopet vpiti. Prenizke plače imajo in hočejo dobiti še kaj zraven. Če se jim ne ugodi, groze s štrajkom. Potem se bo železnica zopet podražila, prevoz bo dražji in vse cene bodo šle kvišku. Ko pa je tako prijetno navijati cene!

Avstrijski monarhisti pod novo firmo. Avstrijski monarhisti so na občnem zboru, ki se je vršil dne 25. in 26. oktobra na Dunaju, preosnovali svojo organizacijo v „Konzervativno-ljudsko stranko“. Strankin program temelji na krščansko-narodnih, socialnonaprednih načelih ter načelno izpoveduje monarhistično državno obliko. Vendar pa iz ozirov na interese domovine in naroda začasno ne odklanja republike in osvaja stališče revolucionarnega razvoja. Kot temelj za politično organizacijo se osnuje politično konservativno ljudsko društvo. V predsedstvu nove stranke so dr. Schager, Oskar Teufel in drugi; častni predsednik je bivši generalni polkovnik Georgi. Monarhist Wense, ki je bil izvoljen v narodni svet kot kandidat kršč.-soc. stranke, je odložil svoj mandat.

Jugoslavija živi v neprestanih krizah. Narod je že čisto otopel ter je napram njim popolnoma ravnodušen. Davidovičeva vlada je odstopila že pred tedni in s sestavo koalicijske vlade je kralj poveril demokrata Kosto Timotijevića. Radič ga je takoj odklonil ter ima malo izglede na uspeh. Na nadaljni razvoj krize bo močno vplival tudi izid volitev na Angleškem.

Pred volitvami v Nemčiji. Če bi v Nemčiji uspela osnova desničarske vlade z nacionalisti na čelu, ne bi Nemci nikdar obdržali ugodnega položaja v zunanji politiki, ki so ga pridobili po londonskem sporazumu. Izgubilo bi se težko doseženo zaupanje in pri zaveznikih bi se pojavila sumnja in opreznost. Angleško javno mnenje, ki je pokazalo že toliko naklonjenosti do nemškega naroda in do prenovljene nemške države, imenuje nemško nacionalno stranko nazadnjaško ter naglašja, da bi Nemčija pod to stranko izgubila vso zaupanje. Poleg centra hvalijo angleški listi tudi demokrate, češ, da so to pravočasno in trezno uvideli ter niso popustili pred nacionalisti. Evropa je nova, v kolikor ni, pa še bo v najkrajšem času in v to novo Evropo spada tudi nova Nemčija brez šovinistov in monarhistov. Tudi Francozi soglašajo s tem, da je republikanska nemška vlada rajši odstopila in razpustila državni zbor, kot pa bi popustila pred nacionalisti in pred monarhisti. Republikanske stranke morajo na vsak način ostati na krmilu in če jim ene volitve ne dajo prave opore, naj se pa poskusi z drugimi.

Pogajanja za srednjeevropsko carinsko unijo. Glasom poročil se v političnih krogih male antante že delj časa vrše pogajanja za ustvaritev srednjeevropske carinske unije, katere namen bi bil, vzdržati ravnotežje proti gospodarskemu ojačenju Nemčije, ki bo sledilo izvršitvi Dawesovega načrta. Carinska unija bi se ustanovila med nasledstvenimi državami in bi na ta način padle gospodarske meje med Jugoslavijo, Češkoslovaško, Poljsko, Bolgarijo, Avstrijo in Rumunijo. V deželah male antante je bil ta projekt simpatično pozdravljen, dasi se sprva niso ogrele zanj. Obstojata v glavnem dve težkoči. Prvič je treba pritegniti k uniji tudi Bolgarijo in Madžarsko. Budimpeštanska vlada pa ne kaže doslej posebnega interesa. Drugič pa se tako ustvarjeni podonavski kanfederaciji odločno upira Mussolini, ker vidi v njej ojačenje svojih tekmecev na Jadranu. Kakor zatrjujejo poučeni krogi, se pogajanja intenzivno nadaljujejo in se v to svrhu sestane takoj po rešitvi jugoslovanske notranje krize jugoslovanski zunanji minister z Mussolinijem v svrhu razgovora o carinski uniji med nasledstvenimi državami. Temu sestanku bode ta baje prisostvovala tudi dr. Beneš in Duca.

Mobilizacija v Rumuniji. Iz Rumunije prihajajo vznemirljive vesti, ki osvetljujejo kritičen položaj miroljubne Evrope. V nasprotju z izjavami o miroljubnosti je Rumunska odredila poskušno mobilizacijo, ki se nič ne razlikuje od navadne vojne mobilizacije. Poizkusna mobilizacija pomeni predvsem nekako grožnjo Rusiji, ki se noče odpovedati Besarabije.

Meščanska vojna na Kitajskem traja dalje. Vu-Pej-Fu je moral zapustiti Peking in zbira sedaj svoje čete ter pojde zopet nad Peking. To se zdi tudi že drugim državam preneumno, da so posegle vmes, da zaščitijo interese svojih državljanov. Pričela je Japonska, za njo

Amerika in končno pride najbrž še Anglija na vrsto. Japonska in ameriška mornarica se je izkrcala in gre na pomoč maršalu Vu-Pej-Fuju. Na fronto je odšel tudi Trockij in prevzel poveljstvo 250.000 mož. Radovedni smo, kakšno godljo bodo vsi ti skupaj skuhal.

Volitve na Angleškem so se vršile dne 29. oktobra. Čisto kratko prej so se razpisale in že so se tudi izvedle. Tako hitro nikjer ne gre kakor na Angleškem, ker izvedejo volitev stranke in tudi krijejo vse stroške. Nekoliko drugače je tam tudi pri postavljanju kandidatov. Za vsakega kandidata mora vložiti stranka 100 funtov šterlingov kavcije, ki zapade državi, ako kandidat ni izvoljen ali ni dobil osmino oddanih glasov v svojem volilnem okraju. Kolikor je izid volitev doslej znan, je konservativna stranka zelo napredovala celo v industrijskih krajih, delavska stranka je pridobila sicer veliko glasov, a je kljub temu izgubila precej mandatov, največ pa so izgubili liberalci. Razmerje je sledeče: konservativna stranka 405 mandatov, delavska stranka 150 mandatov, liberalci 40 in ostale skupine 6 mandatov.

Prvi redni proračun sovjetske Rusije. Na seji centralnega odbora zveze sovjetskih republik je poročal Sokolnikov, da novi proračun predvideva za prihodnje leto 2100 milijonov rubljev izdatkov, dohodkov nekoliko manj, da ostane primanjkljaja 120 milijonov rubljev. Za kritje deficita se ne bodo izdali novi bankovci, ampak se bo kril z notranjim posojilom. Za vojaške svrhe predvideva proračun 378 milijonov, t. j. 18 odstotkov, 22 milijonov več nego minulo leto, za upravo in prosvetne svrhe 314 milijonov, ostanek pa za vse drugo. Davčna politika Rusije je dobra, zaloge blaga niso izčrpane, ampak so nadomeščene z novimi; zaloga zlata se je povečala. Izvoz žita bo zavisel od občega položaja. Zunanje posojilo Rusija ne potrebuje za stabilizacijo valute, temveč za povzdigo narodnega gospodarstva. Narodno gospodarstvo bi se dalo povzdigniti za 30% tudi z notranjim posojilom, a z zunanjim posojilom se bo popravilo gospodarstvo za 50%. Uporabilo bi se tudi za elektrifikacijo, izboljšanje prometa in za druge investicije. Vendar na posojilo Rusija še lahko čaka. Težko preizkušnja za finance bi mogla tvoriti samo slaba letina prihodnje leto.

DOMAČE NOVICE

Duhovniška vest. Za dekana na Žilpoljah je bil imenovan čg. Anton Benetek, župnik na Diekšah.

Osebna vest. Iz celovških listov posnema-mo, da je bil za jugoslovanskega konzula v Celovcu imenovan dr. Nilo Marošević-Sorgo.

Gora veselja. Kdo izmed cenjenih čitateljev hoče napraviti izlet na tako goro? Kdo bi rad večkrat v žalostnih urah poromal na to goro, da bi mu solnce zasijalo v žalostno srce in razpršilo vse bridkosti? Zdelo se vam bo, da zopet živite lepe dneve mladosti, ako boste čitali naš list, ki ga vam pošljemo — brezplačno — na ogled. „Mladi junak,“ Ljubljana, Poljanski nasip šte. 10.

Kmetijska Matica. Novoustanovljena tiskovna zadruga v Ljubljani, Janez Trdinova ulica 8, je sklenila izdajati kmetijsko Matico. Stvar je zamišljena tako, da se bo pobirala letnina 30 Din in se bo zato prejelo najmanj 3 knjige, in sicer: 1. Veliki koledar. 2. Leposlovna knjiga za podeželsko ljudstvo. 3. Kmetijsko strokovna knjiga. Čim bo število naročnikov dovolj veliko, se bodo izdale letno štiri knjige. Prve knjige izidejo v jeseni 1925. leta. Kmetijska Matica ima namen, povzdigniti kulturo sela, vasi in posameznega kmeta. Podjetje je čisto kulturno in osobito s politiko nima in ne bo smelo imeti nič skupnega. — Pristop h kmetijski Matici priporočamo našim izobraževalnim društvom in tudi posameznim gospodarjem, ki stremijo za napredkom. Naročila sprejema tudi uprava našega lista.

Podraženje pošte. S tem podraženjem je postavljena poštna tarifa na zlato podlago, pristojbine znašajo 14.000krat več nego pred

vajno. Vzrok leži v tem, ker mora poštna uprava kriti vse svoje izdatke s svojimi dohodki. Vsaj so se že doslej pristojbne vedno dvignile, ako so dobili uradniki višje plače, zanaprej bo še slabše. Počenši s 1. decembrom bo treba frankirati pismo s 1500 K, dopisnico ali razglednico s 700 K znamko; pismo v inozemstvo 4000 K, dopisnica 2400; pismo za Madžarsko, Češkoslovaško, Italijo, Rumunijo in Poljsko 3000 in dopisnica 1800 K. Z novo poštno tarifo se bomo ob priliki še bavili. — Letos obhajamo 75letnico poštne znamke in bo zato izdala poštna uprava posebno vrsto znamk s pokrajinskimi slikami za kratko dobo. Po novem letu dobimo zopet nove znamke v šilinkovih veliavi.

Plebiscitna slavnost v Pliberku. Pričakovana nedelja 12. oktobra je prišla, a pričakovane uspeha pa menda le ni prinesla. Pliberčani so sicer spravili na „10. Oktoberplatz“ — tako so prekrstili trg — vse, kar leze in gre; a zunanjih gostov ravno ni bilo veliko število, zlasti pa se je slovenska okolica držala precej rezervirano in hladno. To je resnica kljub nasprotni trditvi nemških listov, ki pač seveda vse številne radovedneže prištevajo k udeležencem slavnosti. Po slavnostni sv. maši se je na istem trgu vršil shod. Kot prvi je stopil na govorniški oder g. dr. Herbst, znani velenec. Pripovedoval je zopet zgodovino narodno-obrambnih bojev na Koroškem v l. 1918 in 1919. „S krasno zmago, izvojevano pri plebiscitu 10. oktobra 1920, smo si „heimatentreue“ Korošci priborili največje dobro: s v o b o d o.“ Vendar pa s to svobodo niso vsi ljudje zadovoljni. Tem ljudem on, dr. Herbst, svetuje, da naj gredo tja, kamor jih srce vleče, ker nihče ne bo prehal solz za njimi. Dalje je še govoril mnogo o nepremagljivi sili nemškega naroda ter končno dal svojemu navdušenju izraz v silnem vzkliku: „Deutschland, Deutschland über alles, über die ganze Welt!“ Kot drugi govornik je nastopil deželni glavar Schumy. V ostalem ni povedal nič novega; izustil pa je nekaj podobnega kot dr. Herbst, da naj namreč oni, ki se nočejo sprijazniti s sedanji razmerami na Koroškem, otresejo prah s čevljev in gredo drugam. Da je g. Schumy izgovoril to kot deželni glavar in vobče, da je nastopil na takem strankarskem shodu, to si je treba dobro zapomniti in se bomo z g. deželnim glavarjem pomenili o tem še na drugem mestu. Ni še vseh dni konec!

Borovlje. (10. oktober.) Kakor zadnja leta so tudi letos vabili veliki lepaki na proslavo obletnice 10. oktobra. Kres, bakljada, zborovanje na glavnem trgu in potem veselica do jutra pri „Pravku“ je bilo na dnevnem redu. Toda kakor kaže, bodo zmage kmalu siti vsi, kajti razum par odraslih je bila videti le otročija z lampijoni, kateri se je to seveda že v šoli naročilo. Glavni govornik je bil Josef Friedrich Perkonig, ki je pogrel to, kar smo že stokrat slišali o iredentistih in veleizdajalcih ter o tem, kakšna nevarnost nam preti preko Karavank. Bilo bi menda prav lepo, če ne bi pokvarili vsega Steuermandati, ki so se dostavili samo isti teden.

Branča vas. Malokedaj se kdo z naše vasi oglasi v „Kor. Slovencu“, pa sem si mislil, bom pa jaz kaj pisal, da bodo čitatelji našega lista vedeli, kako se imamo. Da pa bo vsak vedel, kje je prav za prav naša vas, bodi povedano, da spadamo mi pod faro Bilčovs, a občina je Zgornja Vesca. Pri zadnjih občinskih volitvah smo dobili v naši občini 6 odbornikov, socijalni demokrati združeni z Bauernb. pa 4. Kako ta zveza skupaj spada, sociji in Bündlarji, ne razumemo. No pa naj imajo kar hočejo, župana imamo Slovenci. Tako stoji torej v tem oziru pri nas. — Sedaj pa še nekaj. Kot povsod, tako je tudi pri nas prišel in minul 10. oktober. Nikomur ni prišlo na misel, da bi se ta dan moral drugače praznovati. Samo tukajšnja mlada posestnika sta napravila izjemo. Eden je zanimal na predvečer 10. X. kres, a drugi je pa razobesil rudečobelo zastavo. No, nimamo nič proti temu, samo bi jima na uho povedali: To kar sta storila, nista delala iz lastnega nagiba, ampak moral je pač vsak izmed vaju kje slišati, da je to lepo in to se je vama dopadlo. Oni, ki je netil kres, je kričal „Hoch soll er brennen!“ A mi bi pristavili in z njim vred klicali: „Noch

höher soll er brennen!“, če bi na tistem ognju sežgal vse naše številne plačilne naloge, ki jih dobivamo in nam izžemajo zadnji z žulji pridelan denar za davke. In oni, ki je imel razobešeno zastavo, komu neki na čast? Sam ne ve, da davkom in davčnemu vijaku, ki je tako hud, da bo pripravil kmeta ob vse. Lepo bi bilo, če bi imela res tako požrtvovalnost in tako ljubezen do Koroške, a mi vemo, če bi kdo vaju nahujskal, da napravita to, kar sta sedaj za 10. oktober, v spomin dnevu, ko so Francozi izpraznili nemško ozemlje, bi gotovo brž to storila, a ne zato, ker se čutita mogoče za Nemca, saj sta rojena Slovenca in tudi nemščine ne obvladata bogve kako dobro, ampak samo zato, da bi s tem dražila in žalila vayne sovaščane. Čemu dražite nas in skušate s tem med nas zopet zanesti sovražstvo? Bodimo raje pametni in držimo skupaj! Zakaj bi nas moralo zmiraj nekaj razdvajati, ali to ni velika nespamet? Če je bil plebiscit, je vendar tudi minul. Danes smo podaniki Avstrije, enaki mi vam in vi nam, vsi imamo iste dolžnosti, o pravicah pa vama povemo, da kljub kresovom n zastavam Nemci vama ne dajo in ne bojo dali več pravic, saj vaju vendar jezik izdaja, da sta Slovenca. A lahko bi mi vsi skupaj dosegli naše pravice, če bi vsi Slovenci na Koroškem si podali roke in bili res pravi bratje. Kakšna nespamet in neumnost je torej, če kdo misli, da je več vreden, če je dajčgesint. Podajmo si roke in živimo v miru in edinosti, ker le tako bomo prišli naprej!

Grebinj. (10. oktober.) Z veliko vztrajnostjo in hrupom so nemškutarji vabili drug drugega na takoimenovano „Abstimmungsfeier“ dne 5. oktobra. Mislili smo, da bo prišlo bogve koliko ljudi, pa bilo jih je komaj za dobro češnjevo senco. Govorili so sodni svetnik Poetsch, ki ga na takšnih rumlih nikdar ne manjka, župnika Leitner in Križaj in učitelj Šistl iz Velikovca. Povedali niso prav nič novega. Kdor je bral knjižico „Ob 11. uri“, itak ve, kaj zna Križaj povedati, tam je zapisano vse. Izmed vseh štirih pridig je najzanimivejše to, da moramo spet tako živeti skupaj kakor prej. To ja Slovenci vedno zahtevamo: kakor prej tudi sedaj slovenske šole, slovenske pridige, saj je tudi g. Križaj svojim ovčicam na trgu slovensko pridigal in s tem dokazal, da so nemčurji tudi Slovenci s to razliko, da nemški ne znajo. Bolj zanimiva kot 5. oktober je bila nedelja 12. oktobra; ko je občina razglašala celo litanijo javnih dražb različnih kmetij, pa nobeden nemškutar ni zavpil „hajl“. Še kako leto bomo praznovali 10. oktober, potem pa morda celo Koroško zlicitira kak poljski čifut.

Št. Peter v Rožu. Izobraževalno društvo v Št. Jakobu je meseca oktobra trikrat ponovilo iz domače zgodovine vzeto igro „Miklova Zala“ v prid našim zvonovom. V imenu cerkve se zahvalujeta Izobraževalnemu društvu in vsem igralcem za 2.000.000 K, katere so podarili za zvonove od čistega dobička, cerkvena ključarja.

Globasnica. (Shod.) Nad vse pričakovanje lepi in dobro obiskani shod se je vršil dne 26. oktobra t. l. popoldne pri Šoštarju. Zbrane so bile vse vasi iz okolice. G. župnik Poljanec nam je v poldrugo uro trajajočem govoru pojasnil gospodarski in politični položaj Avstrije in koroške dežele posebej. Z neizprosno ironijo je bičal g. poslanec krivični davčni sistem, ki naravnost grozi uničiti kmeta in obrtnika. Pokazal nam je tudi pot, ki nas more količkaj rešiti. V Celovcu imamo Handelskammer, Arbeiterkammer, a Bauernkammer, kmečke zbornice, ki bi se potegovala za kmeta, še ni. Kmetijska družba ali deželni kulturni svet se je preživel in zgubiva tla med ljudstvom. To je velika škoda, ker edina kmečka organizacija ne funkcionira. Zraven organizacije nas more rešiti še pridno delo, pametno napredno gospodarstvo in pošteno življenje. Ostre pritožbe so navajali kmetje radi odmerjanja davkov, radi nesrečne postave o stanovanjskih težočah in o ustanovitvi nove žendamerijske postaje v Globasnici, ki je popolnoma nepotrebna. Morda rabi g. Hey orožnike, da bi mu pomagali loviti ravbšice, za naše pošteno ljudstvo jih ne rabimo. Povsod se govori o Abbauvu, to je pa Aufbau, ki povzroča nove stroške.

S pristrčno željo, da ostanemo zvesti veri in narodu in ohranimo svojo lepo slovensko zemljo svojim potomcem, smo se razšli.

Borovlje. (Davki.) Še nikdar poprej niso dobili ljudje predpisanih tako visokih davkov kot letos. Brez razlike, ali trgovec ali obrtnik, delavec ali kmet, vsem so naložena strašna bremena. „Gewerbebund“ je imel pretečeni teden tukaj protestno zborovanje, na katerem je poročal dež. posl. inž. Šauer, ki pa je prav viharno poteklo. Čudimo se le, da dotični poslanec protestira proti predpisanim davkom, ko je vendar sam tudi okoli Einheitsliste, toraj pri tistih, ki pravzaprav te številke postavljajo. Ali to ni le pesek v oči? In kako so se davki odmerjali! Dogodili so se slučajji, da je dobil Vermögensabgabe tak, ki nima premoženja, Erwerbsteuer tak, ki nima zaslužka in pa tudi narobe. Ako vprašaš pri naši davkarji za pojasnilo, dobiš odgovor, da ne vedo o tem ničesar, češ, to so napravili v Celovcu. Ja, zakaj pa imamo potem tukaj davčni urad in uradnike? Mar samo za to, da jih plačujemo? Potem se pač tem velikim številkam ne čudimo. Imeli smo še upanje na obljube pred glasovanjem, ko je bilo povsod slišati, da 10 let ne bomo imeli davkov. In letos samo na dan 10. oktobra tako razočaranje.

Iz Podjune. (Utrinek.) V dokaz, kako malo je poznana „Koroška domovina“, naj služi sledeča epizoda: V knjigarno vstopi gospod in vpraša prodajalko, kje da bi se mogel naročiti na „Koroško domovino“. „Koroška domovina?“ vpraša gospodična, „še nikdar nisem slišala kdaj kaj o tem listu. Počakajte trenutek, da vprašam.“ Nato si je celo osobje v prodajalni belilo glave, kje da izhaja „Koroška domovina“. To važno vprašanje pride tudi do ušes gospoda šefa za pisalno mizo. „Koroška domovina“, pripomni važno gospod, „je iredentistični list, ki se tiska v Prevaljah in vtihotaplja v Avstrijo.“ Kaj naj rečemo k temu? Gospod je govoril čisto resnico. Res „Koroška domovina“ priobčuje članke in polni kolone z proizvodi, ki so v slovenskih listih zagledali beli dan, seveda jih prej secira in prikroji po svoje, da nudi bralcem tečno jed.

Vacelna vas. Lansko leto smo dobili novega soseda iz Jugoslavije, ki je kupil lepo kmetijo in se tudi bogato oženil. Ker je bila nevesta zgrižena naša nasprotnica, se je tudi on pridružil tisti družbi, ki vsako nedeljo pije in vpije, in prišel na boben. Vzel je svojo ženo in zbežal v Jugoslavijo, kjer njemu in njegovi ženi dobro tekne jugoslovanski kruh. Tudi pri ženitvi je treba previdnosti! Slovenski fantje naj bi se bolj kot prej ozirali na narodno prepričanje. Danes se že v premnogih slučajih vidi, kjer so se udali Judeževim grošem, katerih pa danes ni več, da pride marsikatera kmetija na boben. Govori se, da je deska pri sodnji premajhna za premnoge dražbene oklice. Komaj 4 leta po plebiscitu, pa gospodarsko že tako „dobro“ stojimo.

Nagelče. (Prometna sredstva.) Letošnji neprestani dež poleti je naše poti in ceste grozno razdril. Tedaj je bila prilika, da bi se nekoliko popravile, da bi postale sposobne za promet. Ugoden čas je zamujen. Nekatere poti so celo tako zanemarjene, da mora popravo naravnost zahtevati okrajno glavarstvo. Kar je pa v naši vasi, pa presega že vse meje. V vasi je del občinske poti preplavljen v takem blatu, da sploh ni mogoče preko. To je navadno. Kadar pa meljejo tisti mali mlinčki, tedaj nastane prava povodenj tega dela poti. Napaka bi se dala popraviti z malimi stroški na ta način, da bi se položile odvodne cevi in pot nekoliko zasula. Graje je potrebna tudi pot iz Št. Vida v Kamen, ob kateri gozd že okrog 20 let ni bil oklešččen. Če greš po tej poti, moraš biti pripravljen na klofute in na pobiranje klobuka, ki se valja raje po blatu kot sedi na glavi. Poprave je potreben tudi klanec iz Gluhega lesa proti Pirovcu, ki je za promet skoro popolnoma nesposoben. Najboljše bi bilo, ako bi se napravila čisto nova pot od Fikovnika do Pirovca po samostanskem zemljišču z zelo malim vzponom. Vasi, ki uporabljajo to pot, bi gotovo rade prispevale z roboto. Poprava te poti je najmanj tako važna kot nova pot od Ojstrovnika do Btinje vasi za 20 milijonov. Poprave potrebna je tudi še strma pot na po-

stajališče Tinje—Kamen, ki je poleg tega še preozka. Načrt je izdelal že prejšnji postajnačelnik in je bilo potrebno samo privoljenje tinjske in rikarske občine brez stroškov. Železniška uprava bi to napravila. Še nekatere siba navade imamo omeniti. Ko trebijo jeseni ženske travnike, znosijo vse na poti: steljo, veje, kamenje, prst itd.; pa tudi nekateri kmetje sami lučajo kamenje s travnikov in njev na poti in ne pomislijo, da na potih, ki so posejane z „mačjimi glavami“, dosti bolj trpi živina, človek in orodje. Prosto ležeče kamenje proč s potov! Ne čudimo se, ako sedanji župan ni imel časa se brigati za poti, ker so mu dajali preveč dela razni „vertraulich“ odloki okrajnega glavarstva. Sicer pa je naš občinski komisar slamat mož, občino vodi nekdo drug. Vsaj tako se splošno trdi. Občina dobi sedaj novega župana, ker je okrajna volilna oblast ugodila prizivu Bauernbunda. Upajmo, da bo imel novi župan več smisla za naše prometne žile!

Iz velikovške okolice. Trije so, ki oznanjujejo nemškutarjem resnico, a nobeden od teh ni Korošec; eden je Štajerc, drugi Kranjc, tretji pa Poljak, vsi trije pa so „heimattreu“. Koroško Korošcem so povdarjali in povdarjajo vedno, zato smo ostali tukaj, ker smo pristni Korošci. Če vam to geslo ni samo na jeziku, dajte nam nazaj naše koroške duhovnike, koroške učitelje in vse naše znance in sosede, ki so bili izgnani in pustite vračajoče pri miru. Nekateri so morali oditi, ker so jih nemškutarji preveč oropali ali pretepali ali jim delali sitnosti v kakem drugem pogledu. Pravi Korošec je ves drugačen v svojem obnašanju in kretanjah, če se ni že preveč nasrkal hudobij tujih hujskačev, ki se stalno proslavljajo. Vrnili se je begunec, kateremu so takoj po plebiscitu velikovski burgarji rekvirirali tobak in popraševal po vzniku, da bi se peljal k pogrebu v Grebinj. Pa ga je nahrulila velikovška ničla, ki ima rada slovenski kruh in denar, od katerega živi, ki pa se na slovenske ovčice tudi razume, ali v Jugoslaviji nimajo več kaj jesti? To so sadovi neprestanih hujskarij vodilnih mož nemškutarjev in Nemcev pri raznih slavnostih.

Borovlje. (Davkarija.) Pred približno poldrugim letom je bil pri tukajšnji občinski seji sprejet predlog, da bi davkarija tudi vnaprej še ostala v Borovljah ter ne bila opuščena. Proti temu predlogu so tedaj glasovali edino naši tri slov. odborniki. Pravijo, če bi bil prišel dotični predlog letos na dnevni red, bi jih glasovalo več proti. To si je treba zapomniti.

Št. Jakob v Rožu. (Stari zakonski pari.) V naši fari živijo še trije zlatoporočni pari. Pred tremi leti so doma na tihem obhajali spomin 50letnice svoje poroke Matej Nagele in njegova žena Neža, pd. stari Nagele v Podgradu in Janez Jesenik, pd. stari Jesenik v Podgradu in njegova žena Katarina. V nedeljo 26. oktobra, na podkrajski semenj, sta pa slovesno obhajala zlato poroko Anton Egartner in njegova žena Uršula. 24. novembra t. l. bo minulo že 51 let, odkar sta bila v cerkvi sv. Uršule v Svatnah poročena. Da bi čakali še biserno poroko!

Suha. (Novi zvonovi.) Po dolgem smo dobili tudi mi nove zvonove, ki nam bodo peli in nas vabili v hišo molitve. O, da ne bi bili vsi ti klici in opomini zastoj! Zvona sta krasna in tehta veliki 1076 kg in mali 308 kg ter se lepo vjemata s starima. Imamo tedaj spet štiri zvonove kakor pred vojno. Veliko truda smo imeli, predno smo dosegli naš cilj; posebno odbor se je močno trudil, da se je zbrala že lepa svota denarja v tako majhni župniji, ali še bo treba trkat na dobra srca, predno se popolnoma plačata. Veliko so se trudila tudi naša dekleta, ki so okrasila zvone in cerkev, da je bilo veselje pogledat in ki so pokazale tudi svojo darežljivost, ko so kot družice zvonov darovale 11½ milijona kron. Na dan blagoslovljenja popoldne smo se zbrali v gradu gosp. Metzlerja (boter zvona), kjer so nam priredili naši fantje in dekleta malo zabavo, namreč kratko igro „Ne vldajmo se“, katera je bila povoljno obiskana. Hvala vam, igralci, da ste neustrašeno sodelovali do konca, posebno pa še Julki Lutnik in Mariji Črešnik, ki sta kljub nevarnim grožnjam in grdemu obrekovanju s strani naših nasprotnikov vztrajali in še naj-

boljše rešili svoje vloge. Ob koncu igre je bila tudi tombola, katere dobiček se je porabil za zvonove, da smo nabrali ta dan 18½ milijona kron. Lepo smo praznovali ta dan ali še lepši bi bil, ako bi se manj govorilo in več delalo. Kakor za vsakega vernika, je bil ta dan tudi poln veselja za našo podivjano mladino, ki je zvečer pri gostilni klofutala poštene Slovence. Tokrat so se postavili najbolj pretepači iz Žvabeka in Potoč. Zahvaljujemo se tem potom g. Metzlerju, ki je kot pristen Nemeč spregovoril svarilne besede nad tem početjem, za gostoljubnost in vsem darovalcem, ki so pripomogli do novih zvonov.

Sele. (Smrtna kosa.) V sredo 29. okt. smo izročili materi zemlji Ano Olip, gospodinjjo Mažejeve gostilne. Zadnja leta je vidno pešala, posebno odkar je morala majnika leta 1919 toliko strahu prestati pred roparskimi folksverovci. Udeležba pri pogrebu je bila zelo velika. Naj počiva v mru, bratu pa izražamo iskreno sožalje!

Št. Jakob v Rožu. V nedeljo 26. oktobra je šel 50letni samski tesar Janez Koc iz Bistrice v Dravlje k svoji zaročenki, da bi se dogovorila radi poroke. Tam mu je postalo slabo ter se vlegel in tudi takoj umrl. Namesto na svojo je šel na večno ženitnino.

GOSPODARSKI VESTNIK

Sejm v Celovcu 27. oktobra. Prignalo se je 412 konj, 174 goved in 583 svinj. Konji so se prodajali od 8 do 12 milijonov, žrebci od 3 do 6 milijonov komad, klavni konji po 4 do 5000 K kg žive teže; voli 12—14.000, krave za rejo 12—17.000, za klobase 8—11.000, junice 11.000 do 13.000, prašiči 15—17.000, prulenci 18.000 do 23.000 K za kg žive teže. Sejem je bil živahen.

Celovski trg. Zelenjave: zeljnate glave 4—5000, kumare 1—1500, solata 3—4500, čebula 3400, česen 12.000, krompir 1800—2000, kisló zelje 4000, kislá repa 2000 K kilogram. Sadje: jabolka namizna, obrana 3—8000, hruške 3—10.000, grozdje 16—18.000 K za kg. Mleko liter 4600, kisló mleko s smetano 4000, posneto mleko 2500, smetana sladka 20.000 do 24.000, kislá 16—20.000 K; čajno maslo kg 52—64.000, maslo za kuho 48—56.000, skuta 14—16.000 K. Jajce 2500 K komad.

Dunajski trg. Živina: voli 13.200—20.000, biki 13.500—18.000, krave 13—17.500, teleta 20—26.000, koze 4—10.000, ovce 14—15.000, mesne svinje 19—25.000, pitane 26.500—29.000, klavni konji 4—12.000 K za kg žive teže. Meso: goveje 24—60.000, telečje 28—46.000, zmrznjeno 17—30.000, zrezek 50—70.000, ovčje 20—30.000, svinjsko 32—52.000, prekajeno 36—52.000 K za kg. Sadje: jabolka 2500 do 18.000, hruške 3400—16.000, grozdje 10.000 do 20.000, češplji 10—14.000, breskve 20—24.000, orehi 10—20.000 K za kg. Jajce 2—2500 K komad. Čajno maslo 76—88.000, namizno 66.000 do 70.000, za kuho 50—60.000, domača mast 38—44.000, slanina 34—38.000, jedilno olje 23.400—25.700 K za kg. Konji: lahki vprežni 3½—9, težki 5—12, kočijaški 3½—10 milijonov kron komad. Krma: sladko seno 115.000 do 155.000, kisló seno 95—125.000, slama 70.000 do 95.000 K za metercent.

Premogovna industrija v Češkoslovaški. V mesecu avgustu t. l. se je v češkoslovaških premogovnikih nakopalo 1,108.000 ton črnega in 1,531.000 ton rujavega premoga. Zaposlenih je bilo v premogovnikih za črni premog 70.000 delavcev, v rudnikih za rujavi premog pa 40.000 delavcev.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Dunajske krušne tovarne so zvišale kruh za 600 K na 8500 K za hleb, ki tehta nekaj čez kg. Gospodarska policija je posegla vmes, ker se ji zdi cena pretirana. — Poveljnik italijanskih fašistov general De Bono je odstopil. — Jugoslavija bo potegnila vse v Boki Kotorski pogreznjene avstrijske ladje. Prva pride na vrsto križarka „Franc Jožef“, ki leži 45 m globoko. — Mehika je prekinila trgovske zveze z Angleško. — Do 23. avgusta

1924 je bilo odpuščenih 79.334 uradnikov: od zvezne uprave 17.771, poštne uprave 7942, zveznih podjetij 9577, zveznih železnic 34.423 in južne železnice 9621. — V Št. Ilju pri Mariboru cveti sedaj večje število jablan. — Na Koroškem je 17 dekanatov in 221 župnij, 19 javnih meščanskih, 368 javnih ljudskih šol, 14 otroških vrtcov, 2 zasebni meščanski, 13 zasebnih ljudskih šol. — V Halle v Nemčiji je umrla družina 6 članov vsled zastrupljenja s plinom. — 25. oktobra je bilo na Koroškem podpiranih 900 brezposelnih. — Upravni troški koroške kmetijske bolniške blagajne znašajo 47 odstotkov vseh premij. — Francoska je priznala sovjetsko Rusijo.

Kupim suhe gobe

(Krajkake — Herrenpilze)

po kakovosti od 50.000 K do 60.000 K za 1 kg

Zamenjan otrlo laneno
in konopno predivo

kakor tudi neotri lan
za različne pritenne

FRANC MORY

Šmihel pri Pliberku

Užitkarji

kmečka žaloigra, se igrajo v nedeljo,
dne 9. t. m. ob 3. uri pop. pri Voglu
v Št. Primožu.

131

V a b i l o

na

letni občni shod

izobraževalnega društva „JEPa“
ki se vrši dne 16. novembra t. l.
ob 4. uri popoldan pri Hanželnu
na Ledenicah s sledečim sporedom

- I. Poročilo tajnika in blagajnika
- II. Pregled letnega računa
- III. Volitev odbora
- IV. Raznosterosti

Pred shodom kratka igra za člane.

K obilni odeležbi vabi odbor

135

V A B I L O

Slovensko katoliško izobraževalno
društvo za Šmihel in okolico priredi
v nedeljo dne 9. novembra 1924
ob 3. uri pop. v Šercarjevi dvorani
v Šmihelu ljudsko igro:

MALAPEVKA

Omenjena igra je ena najlepših slovenskih iger, pripravna za mlade in stare, uči lepo izpolnjevat četrtó božjo zapoved in kaže v ginljivi sliki previdnost božjo, ki onega, kateri vanj zaupa, ne zapusti. Prijetno se menjava v igri govorica z lepo pesmijo. Zato vsi prav prisrčno vabljeni!

O d b o r.

130